

Profesní životopis pana Josefa Janulíka z Josefova

Josef Janulík se narodil 7. 2. 1926 v obci Kostice na Podluží. Otec se živil řemeslem a provozoval nevelkou kolářskou dílnu v níž opravoval a vyráběl kola, příležitostně také stavěl vozy. Vedle dílny se rodina, jako ostatně mnohé jiné, živila z nevelkého zemědělského hospodářství. Dílnu a hospodářství měl po otci převzít starší bratr, takže se Josef mohl rozhodnout pro budoucí povolání podle své vůle. Lákaly ho tehdy automobily a zámečnická práce při jejich opravách, kterou provozoval kterýsi zručný soused. Ovšem válečné léta provozu aut příliš nepřála a tak se otec rozhodl, že syna pošle do učení na ševce.

Počátek 40. let dvacátého století byly na Podluží stále ještě dobou plného rozkvětu lidových krojů. Přestože se z hlediska zdobnosti, materiálů a barev dostávaly za svůj zenit a směřovaly k přebujelosti a zjednodušeným formám, z hlediska zastoupení jednotlivých součástí se nic nezměnilo. Nadále se téměř výhradně chodilo ve řemeslně ručně šitých botách. Do práce byly pevnější a hrubší, na svátek z jemné kůže, pečlivě vypracované, zdobené vyšíváním barevnou nití a vyrážením mosaznými cvočky, na podpatcích opatřené mosaznými podkůvkami. Patřilo k životnímu standardu a osobní reprezentaci mít alespoň dva páry bot (do práce a na svátek), často doplněné o městské střevíce.

Svoje tři učňovská léta si Josef Janulík odbyval v dílně Františka Bartoše v sousedních Tvrdonicích, v prostředí prosyceném tradicí. Nošení krojové obuvi zde patřilo k záležitostem zcela běžným, což sebou neslo nejen výrobu nových kusů, ale stejně tak jejich opravy, jako bylo podrážčení, okůvání a také přešívání straších kusů. Zcela kuriosní byly opravy po druhé světové válce, kdy krajem prošla ruská fronta a po ní zůstala spousta ženských bot bez svých jemně skládaných varhánkových holení. Vojáci je totiž uřezávali z odůvodněním, že se jim budou hodit jako měchy k harmonice.

Za léta učení v tvrdonické dílně se pan Janulík naučil všechno potřebné k výrobě krojové obuvi a také něco navíc. Především trpělivosti a citu pro detail, jak sám podotýká, to když ho mistr hned po nástupu nechal celý den rovnat staré hřebíky. Postupně se však dostával i k náročnější práci a přes opravy podrážek a přibíjení floků a kramlíků se dostal k vykrajování jednotlivých dílů, podlepování holení. Zde čeká každého učně tvrdá fyzická zkouška při jejich otáčení vnitřní stranou ven. Následovalo vyšívání, ozdobné vrapení a sesazování svršku a podrážky. Vše se dělalo ručně, dokonce i šití, ke strojům se dostal teprve v dospělosti. Z učňovské školy, kterou navštěvoval jednou týdně v Hodoníně, přinášel do dílny nové poznatky, dotýkající se především moderních městských bot, jejich stříhů

ozdobného vyražení a prošívání. Po skončení učení již znal a ovládal všechny postupy potřebnými k ušití mužské a ženské krojové čizmy a také krojových a módních střevíců.

Válečná léta mu zabránila založit si vlastní živnost a tak zůstal v mistrově dílně a vydržel zde až do sklonku roku 1945, kdy byl písemně vyzván k nástupu do správkárny firmy Baťa v Tvrdonicích. Zde se věnoval převážně opravám a po konsolidaci poměrů a převzetí provozovny Okresní průmyslovým podnikem Břeclav (OBNOVA), také samostatné výrobě obuvi. V padesátých letech využil možnosti navštěvovat Střední školu pro pracující v Břeclavi, kterou také úspěšně zakončil maturitní zkouškou.

Dalším významným působištěm pana Janulíka byl Lanžhot. Zdejší dílna se pod patronací ÚLUV zaměřovala na výrobu krojové obuvi jednak z Podluží, ale také dalších regionů Slovákka a České republiky. Za 25. let působení v dílně obul bezpočet souborů, dechových kapel i jednotlivců. Právě zde se seznámil a osvojil si výrobu dalších typů krojové obuvi ze sousedního Dolňácka, Hanáckého Slovákka, Hornácka a jiných. K jeho znalostem patří volba a úprava stříhu boty, vhodného kopyta a druhu vrapení u ženských čizem, vypracování různých způsobů a vzorů ozdobného vyšívání a zdobení vybíjením. Dále barvení podrážek, osazení ozdobných podkůvek a štrápců.

Během svého působení v ÚLUV se pravidelně účastnil soutěží a přehlídek v nichž obsazoval přední místa. Jeho zkušenosti a zručnost byly v roce 1983 ohodnoceny udělením titulu ***Mistr lidové umělecké výroby v oboru krojový obuvník.***

Po změně politického režimu v roce 1989 započal s budováním vlastní dílny v Josefově, kde v práci pokračuje dodnes. Zde také nastala jeho nová práce se zaučením a vyškolením svých nástupců, kterými se staly jeho dva vnuci ***David Janulík*** a ***Martin Tomašík***. Oba jsou absolventi Středního odborného obuvnického učiliště ve Zlíně a současně odchovanci svého dědečka. Díky němu si osvojili všechny techniky a finesy rukodělné výroby a mohou se stát dalšími nositeli tradice. David ve vlastní dílně a Martin společně se svým dědou a současně učitelem.